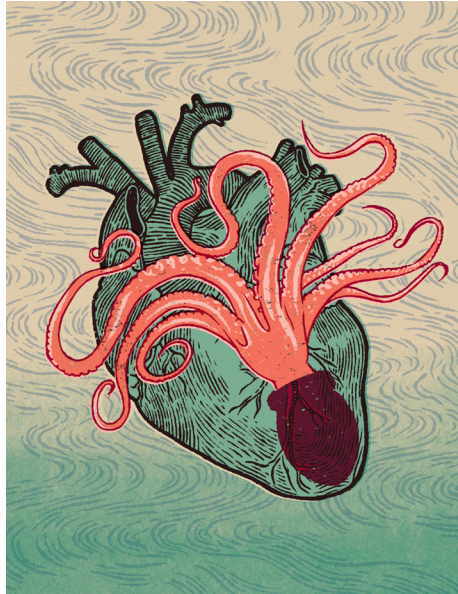

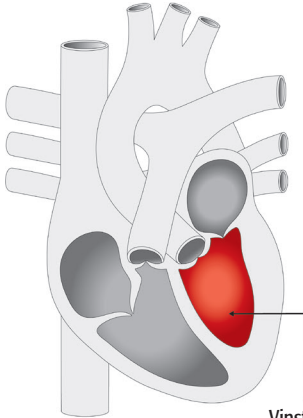
Harmslegill

Mynd 1

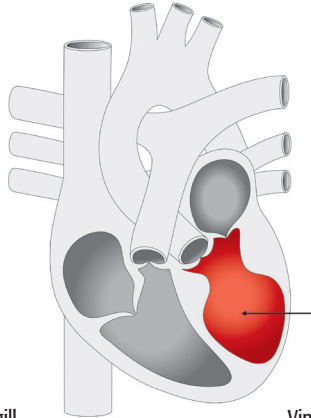
Harmslegill er ákveðin gerð af hjartabilun. Samdráttur í vinstri hluta hjartans skerðist tímabundið þannig að efsti hluti hans dregst kröftuglega saman en mið og neðsti hlutinn (hjartabroddurinn) dregst lítið sem ekkert saman en gefur þess í stað eftir og þenst út. Við þetta ástand skerðist geta hjartans til að dæla blóði til líkamans verulega. Sjúkdómurinn uppgötvaðist árið 1990 í Japan og fékk nafnið „Takotsubo cardiomyopathy“ vegna þess útlits sem vinstri slegill hjartans fær, en hann minnir á japanska kolkrabbagildru sem þar í landi kallast TakoTsubo. Sjúkdómurinn hefur verið nefndur ýmsum öðrum nöfnum, m.a. „Broken heart syndrome“, sem íslenska nafnið „harmslegill“ er dregið af.

Sjúkdómurinn gengur yfirleitt yfir á 6-12 vikum og langflestir sem fá harmslegil ná að endurheimta fyrri starfsemi hjartans innan nokkurra vikna.

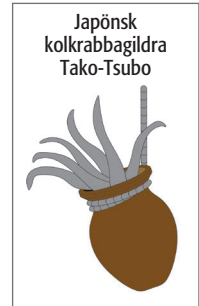
Heilbriggt hjarta

Mynd 2

Vinstri slegill

Hjarta með harmslegli

Vinstri slegill stækkaður

Hverjir geta fengið harmslegil?

Allir geta fengið harmslegil en konur komnar yfir breytingaskeið eru þó í miklum meirihluta. Orsök sjúkdómsins er óljós en ýmsar kenningar hafa verið á lofti. Líkamlegt eða andlegt álag, sem eykur flæði taugaboðefnisins katekólámins, virðist geta kveikt sjúkdóminn eða átt þátt í framgangi hans. Einkenna hans verður gjarnan vart í kjölfar áfalla á borð við dauðsfall náins ættingja, náttúruhamfarir eða hjónaskilnað eða í einstaka tilvikum vegna óvæntrar og mikillar gleði sem leiðir til mikillar geðshræringar.

Einkenni

Einkenni harmslegils minna oft á kransæðastíflu eða hjartaáfall og algengustu einkennin eru brjóstverkur eða þyngsli yfir brjóstkassa, mæði, svimi, ógleði, lágur blóðþrýstingur og jafnvel lost. Oft sjást breytingar á hjartalínuriti sem geta bent til kransæðastíflu og blóðrannsóknir geta gefið vísbendingu um bæði kransæðastíflu og hjartabilun. Hjartapræðing sýnir ekki merki um þrængingar í kransæðum eins og sést við kransæðastíflu. Hægt er að taka mynd, þar sem skuggaefni er sprautað niður í vinstri slegil hjartans, en þá getur skertur samdráttur hjartans og einkennandi útlit harmslegils komið í ljós. Mikilvægasta rannsóknin til að greina hvort um harmslegil sé að ræða er hjartaómskoðun en með henni sjást stærð og samdráttur hjartans vel.

Meðferð og eftirlit eftir útskrift

Sjúkdómurinn getur verið mjög vægur en fólk getur einnig orðið bráðveikt og fengið alvarlega fylgikvilla, svo sem lágan blóðþrýsting, hjartsláttartruflanir og blóðsegamyndun í hjarta út af skertri hjartastarfsemi. Bráðu veikindin kalla á sérhæfða meðferð og í einhverjum

tilfellum innlögnum á gjörgæslu en ganga yfirleitt yfir á nokkrum dögum. Meðferð með lyfjum við hjartabilun er nauðsynleg til að styrkja samdrátt hjartans. Mikilvægt er að halda áfram að taka lyfin eftir að heim er komið þar til búið er að staðfesta að sjúkdómurinn hefur gengið til baka og að hjartalæknir hefur gefið fyrirmæli um að óhætt sé að hætta á þeim.

Batinn getur tekið allt frá örfáum vikum upp í nokkra mánuði. Litlar líkur eru á að ástandið endurtaki sig en þó eru dæmi um það. Sjúkdómurinn hefur gengið yfir þegar vinstri slegillinn hefur endurheimt samdráttarhæfni sína. Nauðsynlegt er að vera í eftirliti hjá sínum hjartalækni eftir útskrift sem metur hve lengi er þörf á áframhaldandi lyfjameðferð.

Fyrir útskrift þarf að vera búið að fá:

- Rafrænan lyfseðil í Lyfjagátt fyrir lyfjum við hjartabilun.
- Tíma í hjartaómskoðun til að meta árangur lyfjameðferðar.
- Endurkomutíma hjá hjartalækni sem metur hvenær hætta megi lyfjameðferð.

Upplýsingar og ráðgjöf

- Ef spurningar vakna eftir útskrift er velkomið að hafa samband við hjúkrunarfræðing á 14EG með því að:
- Senda tölvupóst á netfangið harmslegill@landspitali.is
- Hringja á skiptiborð Landspítala í síma 543 1000, fá samband við hjartadeild 14EG og skilja þar eftir beiðni um símtal. Þaðan verður hringt í þig og þér veitt aðstoð eftir bestu getu. Í bráðatilvikum er ráðlagt að hringja strax í 112.

Mynd 1 er birt með leyfi höfundar, Nick Taylor <http://nicktaylorillustration.co.uk>.

Mynd 2 er birt með leyfi National Heart Foundation of New Zealand: www.heartfoundheartfoundation.org.nz.

Vinsamlegast athugið að sjúkráhiðið getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem símunum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis.

Athygli er vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkráhusins eru bundin þagnarskyldu og mega því ekki ræða um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga.

Landspítali er kennsluspítali og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á spítalanum. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.